

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne števe se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje števe 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubil!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2 50 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 45.

V Ptuju v nedeljo dne 13. decembra 1914.

XV. letnik.

Svetovna vojska.

Na Poljskem in v Galiciji smo dosegli rama ob rami z nemško armado velike zmage. — Rusi se pomikajo nazaj. — Nemci so zavzeli rusko mesto Lodz. — Srbska premagana armada se zopet zbira in skuša nanovo upirati, pa brezuspešno. — Velikanska borba na Francoskem in v Flandriji še ni odločena. — Turčija dosega počasi proti Rusom in v Egiptu prav lepe zmage.

Jasni se, — rama ob rami udarili so nemški in avstro-ogrski vojaki ruskega sovražnika, ki je hotel s svojo velikansko premočjo našo monarhijo preplaviti. Najpomembnejša zmaga v zadnjih bojih, ki so nam prinesli zopet ogromne množine vjetih in zaplenjenih topov ter drugega vojnega materiala, je na vsak način zavzete rusko-poljskega mesta L o d z. To mesto je važno zaradi tega, ker je jako pomembno železniško središče; pa tudi samo ob sebi je kot eno največjih industrijskih krajev na svetu velike važnosti. Tako se pomikata polagoma nemška in avstro-ogrška armada proti Varšavi, kjer se bode pač odločilna bitka zapričela.

V teh razmerah je upiranje Rusov v vzhodni Galiciji, na Ogrskem in sploh v Karpatih mnogo manjšega pomena, kajti odločitev bode na severu padla. Sploh pa napredujemo tudi v Karpatih.

Kar se tiče Srbije, je zavzetje Belgrada napravilo globoki utis na kraljemorilsko armado, ki je vedno računala na pomoč zahrbtnje Rusije. Prodiranje naših krasnih regimentov proti srbskemu jugu se izvršuje po programu in z železno doslednostjo. Seveda se Srbi zbirajo in v utrjenih postojankah vedno na novo upirajo. Ali v srcu čutijo pač že sami, da je partija zanje izgubljena in da bodejo morali prav kmalu orožje odložiti.

Gigantovska borba med glavno močjo Nemčije in z raznimi divjaškimi narodi združenimi Angleži, Francozi in Belgijci na Francoskem in v Flandriji še ni odločena. Ali tudi tam zavze-

majo Nemci korak za korakom sovražniku zemljo. Smelo se zamore tedaj upati, da bode v kratkem zasedena tista morská ožina med Anglijo in Francosko, čez katero bodejo kroglice težke nemške artiljerije pošiljale kramarjem Londona svoje železne pozdrave . . .

Prav lepo nam pomaga tudi Turčija, ki nam je našo zvestobo zopet z zvestobo poplačala. Ravno tako v Egiptu proti Angležem kakor tudi v Kavkazu in ob rusko-turški meji sploh dosegli so Mohamedovi pristaši lepe zmage.

Z jasnimi očmi gledamo tedaj lahko v bodočnost, ki nam mora prinesiti zaželjeno zmago!

Kako so naše čete v Belgrad vkorakale.

B u d i m p e š t a. „Az Est“ poroča: Belgrad smo zasedli v sredo jutraj po splošnem napadu od vseh štirih strani. Pred tem napadom se je vršil dva dni zaporedoma artiljerijski boj. Srbska artiljerija na hribu Avalu je kmalu utihnila. Naše kolone od Obrenovca so pričele prodirati že v ponedeljek. Naše čete tostran Save in Donave so prišle na srbsko stran na splavih, čolnih, po železnem mostu in pontonih. Ko je solnce vželo, so bili naši vojaki že na belgrajskih cestah. Ko so na konaku razobesili avstrijsko zastavo, je nastalo med vojaki velikansko navdušenje. Pred kraljevo palačo so črnovojniki peli in se objemali od veselja. Vojaki so peli po cestah cesarsko pesem. Mesto v celoti vsled obstreljevanja ni posebno poškodovano. Le tu in tam ima kaka hiša večje poškodbe.

Hudi boji v zahodni Galiciji.

K. B. Dunaj, 8. decembra. Uradno se razglša:

8. decembra popoldne.

Boji na zahodnem Galiskem so postali hujši. Naši vojaki so pričeli napade zdaj tudi od zahoda. Prepodili so sovražnika iz njegovih postojank Dobczyce-Wieliczke. Lastni napad traja naprej. Število vjetih sovražnikov se še ne more pregledati. Doslej se je odposlalo čez 5.000 vjetih Rusov, med njimi tudi 27 oficirjev.

Na Poljskem bili so ponovljeni napadi Rusov v prostoru južno-zahodno Piotrkova od naših in nemških vojakov povsod zavrnjeni.

V Karpatih se ni dogodilo ničesar pomembnega.

Namestnik šefa generalštaba:

v. Höfer, generalmajor.

Rusija odrezana od svetovnega prometa.

V nekaj dneh bo Rusija popolnoma odrezana od ostalega sveta. Odkar so zavladali Nemci na Vzhodnem morju in so Turki zaprli Dardanele, je Arhangel'sk edina luka ogromnega cesarstva za uvoz in izvoz. Sedaj je ondi zavladal hud mráz in morje hitro zmrzuje. Vsa prizadevanja Angležev, da bi pomagali Rusom proti tej prirodni sili, so ostala jalova. Belo morje se upira tudi najmočnejšim ledolomcem, s katerimi bi ga radi ohranili plovnega na ta način, da sproti lomijo led. Morje tako hitro in globoko zamrzuje, da bo v nekaj dneh ustavljen

ves promet in bo veliko ladij ostale zagodenih v ledu. To ne bo hud udarec samo za Rusijo, marveč tudi za Anglijo, ki je preko te luke dobivala za svoje 44 milijonsko prebivalstvo velik del svojih potrebščin, posebno pa žito, drva in jajca. Za Rusijo je ta izvoz naravnost življenjskega pomena. Sedaj, ko zamrzne ta luka, bo ruski izvoz in inozemstvo popolnoma prenehal, kajti izvoz preko Vladivostoka in Kjahte ne prihaja v poštev za evropska tržišča, vrhu tega je pa tudi Vladivostok skozi 4 mesece na leto zamrznjen. Najjužnejšo rusko luko v Vzhodnem morju, Libavo, so nemške ladje nedavno popolnoma zaprle, tako da od ondi ne more nobena ladja niti sredi temne noči. V Rusijo torej iz inozemstva ne bo prihajal noben denar več.

V avtomobilu v Karpatih.

Neki graški avtomobilist pripoveduje o svojem posetu v Karpatih to-le: Več kakor meter visoko pokriva sneg razsežno fronto gozdnih Karpatov, kjer se vrše sedaj ljuti boji med našimi vojaki in Rusi. Trinajst dni že poskuša sovražnik forcirati najvažnejše prelaze, kolikor pa je meni znano, je bil povsod z velikimi izgubami na mostvu in materijalu zavržen. Pred kratkim sem dobil nalog, prinesiti poveljniku nekega polka važno poročilo. Pri tej priliki sem imel priložnost seznaniti se nekoliko z obrambnimi napravami na nekem prelazu. Vožnja do prelaza je bila vsled visokega snega in nekaterih zledenelih mest zelo težavna. Večkrat sem bil v nevarnosti, da se ponesečim. Poleg tega imeli smo 12° do 16° mraza in hud veter. Komaj sem dospel na gorski greben, že sem videl eno težko in eno poljsko baterijo havbic, obe globoko zakopani v močnih pozicijah, na vse strani zavarovani. Videl sem vse polno žičnih zaprek in drugih varnostnih naprav, tako da sem se čutil popolnoma varnega. Mnogo Rusov je v teh zaprekah že obviselo. Samo kot vjetniki ali pa mrtvi so prišli od tod. Ker od baterije naprej z avtomobilom nisem več mogel priti, sem pustil avtomobil tam ter odšel peš k poveljniku. Ko sem dospel do poljskih kuhinj, so mi povedali, da se nahaja poveljnik v sprednjih vrstah. Te niso mogle biti več daleč. Slišati je bilo pokanje pušk in kako so se lomile veje, če je zadelo, kaka kroglja. Ni mi preostajalo drugega, kakor da sem se splazil tja, kamor sem bil namenjen, pri tem so žvižgale kroglje v vseh legah nad mojo glavo. Ustavil sem in pazljivo premetril bojno črto, kjer sem tudi kmalu zapazil poveljnika. Skok in tek in bil sem pri njem ter mu izročil povelje. Naši niso bili globoko zakopani, zato niso imeli dosti časa in je tudi kopanje v trdi, zmrzli zemlji zelo težavno. Pod takimi razmerami mora biti vsak vesel, če si nakopiči nekaj zemlje, da se mora za njo skriti. Del čet je ležal sploh tudi brez takih kritij v ognju in vendar so ti streljali mirno in počasi kakor na strelišču. To mirnost sem resnično občudoval. Ko sem se vračal, se je že nočilo, streljanje je ponehalo, zadnjikrat so zagodile havbice, ki so tu in tam zadele še svoj cilj. S poveljnikom sva odšla v neko planinsko kočo, mostvo je postavilo šotore in videl sem, kako so prihajali polni kotli. Večerja črna kava in kruh, je šla mostvu očividno v slast. Ker se v megli nisem mogel odpeljati, sem se vrnil k mostvu, ki me je takoj, predno sem mogel sestiti, prosilo za cigarete. Razdelil sem vse, kar sem imel seboj. Končno sem zaspal. Le zdaj pa zdaj sem slišal, kako so prihajale in odhajale patrolje. Ob 5. zjutraj me je vzbudilo pokanje pušk in me spomnilo, da se moram vrniti.

Ruska sodba o naših bojih v Srbiji.

„Reichspost“ prinaša sodbo nekega ruskega vojnega poročevalca o naši armadi v Srbiji. V svojem članku v „Russkijih Vjedomostih“ pravi: Kakor moramo občalovati polom Srbije in kakor občudujemo ebupno hrabrost, s katero se branijo naši prijatelji proti zavojevalcu, zasluži ta besedo priznanja. Kar dosega general Potiorek na jugu, ni, da bi pohodil sovražnika z numerično premočjo, marveč strategična umetnost,

ki jo bo v vojni zgodovini treba študirati. Odločni nastop v nemškem stilu ima to prednost, da po možnosti hrani materijal. Pač bi bil mogel sedaj zasedene točke zasesti že mnogo prej, če bi bil le to nameraval. Če vidimo, kako njegove čete prodirajo vedno naprej, vsak dan za znaten kos, se godi to deloma v silnih močvirjih, v mrazu, snegu, proti heroično se boreči vojski, ki si je nabrala že v prejšnjih vojnah bogatih izkušenj in ki je pripravila vsako ped zemlje za obrambo. Potiorek je vojskovodja, ki ga lahko avstrijsko armadno vodstvo pusti na južnem bojišču poljubno delovati in to pomeni sedaj tem večjo hvalo, ker srbsko bojišče pod vladajočimi razmerami svoj pomen kot strastno bojišče vedno bolj izgublja. Našemu armadnemu vodstvu moramo le nujno nasvetovati, da pomaga Srbom, če le mogoče, bodisi diplomatično, bodisi vojsko, predno bodo reveži, ki so zvezali svojo usodo z našo, ležali izkrvavljeni na tleh.

Boji na jugu.

K. B. Dunaj, 8. decembra. — Od južnega bojišča se uradno razglša:

Sprememba naših skupin se vrši po načrtu. Posamezni poskusi sovražnika, motiti to spremembo, so bili zavrženi.

Naša ofenziva južno Belgrada napreduje prav ugodno. Tu smo vjeli 14 oficirjev in 100 mož.

Črnovice.

Vojni poročevalec „Reichspost“ poroča svemu listu: Črnovice so sedaj kakor izumrte, več kakor polovica prebivalstva je zbežalo. Še oni dan, ko so naše čete odkorakale, so bili pripravljene trije vlaki za evakuiranje, niso pa zadostovali, da bi bili sprejeli vse begunce. Naval je bil tako velik, da so se za sedeže v vozovih resnično tepli. V gneči sta bila dva otroka usmrčena. Več sto paketov in kovčkov, ki jih železnica ni mogla več spraviti naprej, je obležalo brez gospodarja na kolodvoru. Mesto izgleda silno žalostno. Že 14 dni so skoraj vse trgovine zaprte, tudi one z živili, ker je zmanjkalo blaga. Petroleja, moka, sladkorja, kave in fižola v trgovinah ni več dobiti. Tudi drv primanjkuje. Vodovod že več tednov ne funkcionira, ker je bil od Rusov tako poškodovan. Vse gostilne in kavarne so zaprte. Že dva tedna ne vozi cestna železnica. Vozniki so odšli v druga mesta, ker v Črnovicah niso mogli več eksistirati. Naborna komisija je delala prav pridno in je na dan, ko so naši odšli, končala svoje delo skoraj popolnoma. Za vojake sposobni spoznani so morali Črnovice takoj zapustiti in vstopiti k vojakom.

Ko so Rusi zasedli mesto, so bile vse ceste prazne, več trgovin so nasilnoma odprli. V Sadagori in Bojanu so Rusi usmrtili tri Žide in štiri Rusine, pristaše poslanca Vasilka. Za župana so imenovali deželnega uradnika v pokoju dr. Hostinca, za njegovega namestnika pa dr. Bodeja.

Veliki knez Nikolaj Nikolajevič.

Zmožnosti ruskega vrhovnega armadnega poveljnika velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča, pravijo „Dresdener N. N.“, da njihovi izvedenci v tej stroki niso cenili nikdar visoko in list je mnenja, da so zadnji dogodki v polni meri dokazali, da ni kos svoji voditeljski nalogi. Veliki knez je z dušo in telesom vojak, vendar ni vsak vojak vsposobljen prevzeti vodstvo milijonske vojske. Rojen je bil 18. novembra 1856 kot najstarejši sin velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča, ki ga je postavil njegov brat car Aleksander II. v vojski proti Turčiji leta 1877 na čelo Donavske armade, kjer pa je bil le po imenu vrhovni poveljnik. Njegov oče je zapravljal baje vse svoje premoženje ter je umrl leta 1891; že delj časa mu je bil omračen um. Mati sedanjega vrhovnega armadnega poveljnika je bila rodom vojvodinja Oldenburška in je umrla leta 1900. Njen sin je bil v prvi vrsti vojsko vzgojen ter je bil leta 1877 pridržen štabu generala Radetzkega. Na

prelazu Šipka in pri Plevni se je odlikoval v hrabrosti ter je bil odlikovan od nemškega cesarja Viljema I. z redom pour le merite. Hitro je nato napredoval. Več let je bil polkovnik in pobočnik komander zelo aristokratskega polka garde. Takrat je podučeval sedanjega carja Nikolaja II. v jahanju in od tedaj ima na carja velik vpliv, katerega baje tudi nadkriljuje v energiji in na velikosti. Leta 1905 je izročil car velikemu knezu Nikolaju Nikolajeviču skoraj neomejeno oblast nad vojno močjo ter ga imenoval za predsednika deželnoobrambene svete, kmalu nato pa namesto velikega kneza Vladimirja za vrhovnega poveljnika petrogradskega vojaškega okraja. Sedaj je bil veliki knez pravi vladar v Rusiji in zdí se, da je stremil tudi za tem, da bi dosegel tudi imenoma najvišjo moč. To se je moglo zgoditi samo s pomočjo vojne. Zato, in ne morda iz kakih drugih nagibov, morda celo iz sovraštva, je silil leta in leta k vojni. Ko so Rusi vdrli začetkom vojne v vzhodno Prusijo, se je dal baje nazivati „Veličanstvo“. Dasiravno je že on sam pretirano slavohlepen, je njegova soproga v tem pogledu še mnogo hušja.

V svojih mladih letih se je moral veliki knez Nikolaj Nikolajevič odpovedati svoji želji poročiti neko damo, ki ni bila knežjega rodu. Branil mu je car Aleksander III. Poročil se je nato leta 1907 s princeso Anastazijo Črnogorsko, ki je bila svoj čas prava krasotica. Prej se je pa morala princesa Anastazija ločiti od svojega soproga kneza Jurja Leuchtenberškega. Tako je veliki knez Nikolaj Nikolajevič svak srbskega kralja Petra I.

Kako je v osvojenih krajih.

V osvojenih srbskih krajih je v polnem teku delo, da se upostavijo redne razmere. Dospeli so veliki oddelki delavcev, večinoma iz Bosne in Hercegovine. V Šabcu so že skoro vsa dela končana in mesto dobiva vsak dan normalnejše lice. Kakor v Šabcu, tako so se tudi v drugih osvojenih mestih porazbegnili vsi obrtniki in trgovci, kar jih je pa ostalo, pa ne morejo zadostiti vsem potrebam. Zato je vojno etapno poveljstvo izdalo gotovemu številu bosenskih tvrdk obrtne izkaznice za večja mesta v osvojenem ozemlju. Nekoliko bosenskih tvrdk je že uredilo svoje delavnice, med drugim v Loznici. Železniška služba pod vodstvom uradnikov bosenskih deželnih železnic funkcionira popolnoma normalno. V osvojenih krajih je položaj popolnoma zadovoljiv, povsod vlada mir in red.

Poročilo od srede.

K. B. Dunaj, 19. decembra. Uradno se danes opoldne razglša:

Na zahodnem Gališkem se naš napad razvija.

Na Poljskem traja mir v južnem oddelku fronte še nadalje. Vedni napadi sovražnika v pokrajini okoli Petrikova so se prej kot slej nad trdnostjo zvezancev izjalovili.

Naši vojaki sami so tukaj v zadnjem tednu 2.800 Rusov vjeli.

Bolj severno nadaljujejo Nemci svoje operacije uspešno.

Namestnik generalštabnega šefa: v. Höfer, generalmajor.

Nemško poročilo od srede.

K. B. Berlin, 9. decembra (W.-B.). Iz velikega glavnega stana se danes uradno razglasi:

Zahodno od Reimsa morali so nemški vojaki Pecheri-Ferme, čeprav je raz njega vihrala Genfvska zastava obstreliti in s tem požgati, ker se je z letalsko fotografijo natančno dognalo, da se tesno za Fermo neka francoska težka baterija skriva.

Francoski napadi v pokrajini Sonaina in proti krajema Varennes ter Vauquois na vzhodnem Argonskem robu bili so z izgubami

za sovražnika zavrjnjeni. V Argonskem gozdu samem smo na raznih krajih zopet zemlje pridobili. Pri tem smo napravili nekaj vjetih.

Pri večeraj poročanih bojih severno od Nancy imeli so Francozi hude izgube; naše izgube so razmeroma male.

Iz Vzhodne Pruske ni nobenih novejših poročil.

Na Severnem Poljskem stojijo naši vojaki v ozki dotiki z Rusi, ki so se v močno utrjeni postojanki vzhodno Myazge postavili. Za Lowicz se naprej borijo.

Na južnem Poljskem so avstro-ogrski in naši vojaki rama ob rami zopet uspešno napadli.

Najvišje armadno vodstvo.

Imenovanja.

K. B. Berlin, 8. decembra. „Militär-Wochenblatt“ poroča, da je bil naš prestolonaslednik nadvojvoda Karl Franc Jožef za šefa 2. zahodno-falskega huzarskega regimeta št. 11, šef našega generalštaba Conrad v. Hötendorf pa za šefa 5. nemškega gardnega regimeta imenovan.

To je vsekakor visoko in razveseljivo odlikovanje, ki časti našo armado.

Berchtold Bethmann-Hollwegu.

Dunaj, 6. decembra. (Kor. urad.) Zunanji minister grof Berchtold je poslal nemškemu državnemu kancelarju Bethmann-Hollwegu to-le brzojavko: „K pomembnemu govoru Vaše ekselence v predvečerajšnji seji državnega zbora Vas prosim, da sprejmete moje najtoplejše čestitke. Duh hrabre odločnosti za najtežje žrtve in v boga zaupajočega upanja, ki vodi slavno nam zavezano armado in brodoge do vedno novih uspehov in ki jo deli ves nemški narod v občudovanja vredni enodušnosti s svojimi sinovi in brati, najde mogočen izraz v prisegi vztrajati do zadnjega vzdihljaja, da se ta žrtev polna vojna ne bo bojevala zaman. Ta spomina vredna manifestacija vzbuja pri vseh narodih Avstro-Ogrske, ki so navdani iste neomajne volje do zmage in zaupajo v uspeh naše pravične stvari, mogočen odmev. Zlasti pa bo naša hrabra armada, ki se s ponosom bori ob strani nemških vojnih bratov, z veseljem zadoščenjem sprejela tople priznanje svojih dejanj. — Berchtold.“

Nemški državni kancelar je nato odgovoril: „Zahvaljujem se Vaši ekselenci prav odkrito za blagohotni izraz toplega interesa na poteku od vzvišenega patriotizma prežete predvečerajšnje seje državnega zbora. Meni dane prijazne besede so me živo vzradostile ter mi zopet dobrodošlo dokazale, da gre naše skupno stremljenje za tem, zagotoviti zavezniškima monarhijama uspeh, ki je vreden velikosti uporabljene sile.“

Bethmann Hollweg.

Hrabri odločnosti voditeljev junaštva naših zavezniških čet in požrtvovalnemu sodelovanju narodov se bo, upam za gotovo, posrečilo pomagati vse ovire ter pridobiti našim zastavam končno zmago. Bethmann-Hollweg.

Kako sta ušli nemški ladji „Göben“ in „Breslau“.

Vsakdo se pač spominja, kaka senzacija je bila, ko sta nemški ladji „Göben“ in „Breslau“ začetkom meseca avgusta srečno utekli velikemu angleškemu brodogju, ki je na nju čakalo ter se rešili v Egejsko morje. Šele sedaj se je stvar pojasnila. „Göben“ in „Breslau“ sta dne 6. avgusta morali zapustiti Mesino — blizu tam je čakalo na nju angleško brodogje. Ravno tedaj je pa dobilo angleško brodogje radiotelegrafično naznanilo, da je med Anglijo in med Avstrijo izbruhnila vojna in da se mora brodogje takoj umakniti na svojo bazo, namreč na Malto. Bro-

dogje se je seveda pokorilo temu povelju in vsled tega je bilo „Göben“ in „Breslau“ mogoče, da sta utekla. V resnici je pa vojna med Avstrijo in Anglijo bila napovedana šele šest dni pozneje. V Malti se je potem izkazalo, da je bilo radiotelegrafično povelje angleškemu brodogju poslano z — nemške ladje „Göben“. Mogoče je to bilo le, ker je ta ladja pač imela v rokah ključ za radiotelegrafične pogovore v angleški mornarici. Seveda so Angleži ta ključ takoj premenili.

Podpora rodbinam mobilizirancev.

Dunaj, (Kor. urad) 5. decembra. V imenu kluba nemških socijalnih demokratičnih poslancev so šli danes soc. demokratični poslanci Seitz, Reumann, Domes, Pongratz in Sever k domobranskemu ministru, da mu obrazložijo pritožbe glede izvrševanja zakona o podporah rodbinam mobilizirancev in tistih, ki so poklicani na vojna dela. Minister je izjavil, da bo navedene mu slučaje dal natančno preiskati in ukrenil pomoč če bo treba. Minister je mnenja, da se zakon o podporah človekoljubno izvršuje in da se ne sme nikomur odreči podpora, kdor ima pravico do nje.

Avstrijski uvoz in izvoz.

Dunaj, 5. decembra. (Kor. ur.) Pri zunanjetrgovskem prometu avstro-ogrsko monarhije je znašal v mesecu oktobru uvoz 132.5 milijonov kron, izvoz pa 159.8 milijonov kron. Za mesec oktober izkazuje trgovska bilanca pasivum 25.5 milijonov kron, dočim je v oktobru lanskega leta znašal 32.5 milijonov kron. V primeri z lanskim letom se je torej trgovska bilanca v tem mesecu zboljšala za 7 milijonov kron.

Nemški cesar lahko obolel.

Kakor znano, nahaja se nemški cesar Viljem II. skoraj vedno na tem ali na onem bojišču. Pred kratkim bil je na Poljskem pri svoji hrabri armadi. Obiskal je pa tudi naše proti Rusiji se boreče armade. Zdaj pa poroča brzojavni urad, da je nemški cesar obolel. K sreči je bolezen le lahka. Dotično poročilo se glasi:

W. B. Berlin, 8. decembra. Nemški cesar je moral svoje za danes namerjeno odpotovanje k fronti vsled obolenja na mrzličnem bronhialnem kataru za par dni zavleči. Zamogel je pa večerj in danes predavanje generalštabnega šefa o vojnem položaju sprejeti.

Turške zmage.

K. K. Konstantinopol, 9. decembra. Od uradne strani naznanja se sledeče posameznosti glede uspehov turških vojakov v pokrajini Tšoroh.

Turški vojaški oddelki zasedli so zadnjič v pokrajini Tšoroh med rekama Bortšika in Maladitmaršal ležeče griče in so odrezali zvezo, ki jo je ruski sovražnik med zgornjo in spodnjo Adšaro napravil. Rusi so napravili obupne poskuse, da bi svojim, na nekem važnem griču v Adšaro-dolini ležečim vojakom pomoč prinesli. Ali njih poskusi so ostali brezuspešni. Eden ruskih kavaljerijskih oddelkov bil je popolnoma uničen. Hudo je trpela tudi ruska infanterija in je doživela tudi močne izgube. Močni turški oddelki, ki pripadajo koloni iz Artwina, zasedli so Šavašt; drugi turški oddelki, ki so napredovali v pokrajini Ardanuš so zopet zasedli vas Lušan. Neka tretja turška kolona prišla je v Sarator.

Zasebna poročila pravijo, da pozdravlja egiptovsko prebivalstvo turške vojake kot odrešenike od neznosnega angleškega jarma.

Vojska

divja in nikdo ne ve, kako dolgo bo trajala. V teh resnih časih kaže se pomen društva

„Rdeči križ,“

ki skrbi za ranjence vojne, posebno očitno. Prosimo torej vse, ki imajo čisto srce za našo domovino, da naj

žrtvujejo

za to prepotrebno društvo vsaj malo darilo!

Svetovni pridelek premoga in železa v letu 1913.

Nedavno tega je društvo rudniških interesov za rudniški uradni okraj v Dortmundu na Nemškem izdalo pregled svetovne produkcije premoga, briket, koks in železa za leto 1913. Iz števila tega pregleda posnemamo naslednje:

Celoten svetovni pridelek premoga znaša 1350.000.000 ton (1 tona = 1000 kg) in so od te množine pridelali v najvažnejših premogovnih državah:

Angliji	292.029.361 ton
Nemčiji	278.627.496 „
Avstro-Ogrski	43.743.730 „
Pridelek koks znaša 113.000.000 ton. Od te množine prihaja na:	
Zed. države (Amerika)	42.013.000 ton
Nemčijo	32.168.000 „
Belgijo	3.450.000 „
Avstro-Ogrsko	2.584.000 „
Produkcija briket znaša 43.000.000 ton in so jih izdelali v	
Nemčiji	27.242.000 ton
Franciji	3.423.000 „
Belgiji	2.609.000 „
Avstro-Ogrski	565.000 „

Napram letu 1912 je svetovna produkcija v letu 1913 poskočila pri premogu za 105.000.000 ton, pri koksu za 600 milijonov ton in pri briketih za 3.000.000 ton.

Svetovni pridelek železne rude v letu 1913, znaša 174.000.000 ton.

Pridelale so pa železne rude:	
Zed. države (Amerika)	59.947.000 ton
Nemčija	?
Francija	21.500.000 „
Anglija	16.245.000 „
Avstro-Ogrska	?
Španska	9.861.000 „
Celotni svetovni pridelek sirovega železa znaša 80.500.000 ton, ki so ga pridelale:	
Zed. države (Amerika)	31.463.000 ton
Nemčija	19.309.000 „
Anglija	10.647.000 „
Francija	5.311.000 „
Rusija	4.735.000 „

Napram letu 1912 je svetovna produkcija železne rude poskočila v l. 1913 za 15 milijonov ton, produkcija sirovega železa pa za 4 in pol milijona ton.

Najstarejši ljudje

se ne mcrejo pri bolečinah v obrazu, šumenju v ušesih, slabosti oči, glavobolu, pomanjkanju spanja, revmatičnih, gibličnih, neuralgičnih bolečinah na boljšo pomoč spominjati, kakor na Fellerjev staro-priznani rastlinski esenčni fluid z zn. „Elza-

fluid.“ Ta odpravi bolečine, okrepča utrujene oči, osveži muskelje in živce in prinese zaželjeno mirno spanje. 12 steklenic tega po vsem civiliziranem svetu znanega in priznanega domačega sredstva pošlje franko za 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsaplazt 241 (Hrvatsko). Priporoča se, obenem Fellerjeve milo odvajajoče

Rhabarbara-kroglice z zn. „Elza-kroglice“ naročiti, da se jih ima pri težkoti v želodcu, težavah prebave, pečenju (Sodbrennen), počasnem črevesju in zapiranju takoj pri roki. 6 škatljic stane le 4 krone 40 h franko.

kaose — — —

Božič v vojni!

Božič se bliža, praznik ljubezni in domovine.

Ubog ali bogat, vsakdo pripravlja — bodisi iz tega, kar si je s trdom prihranil, bodisi iz obilja — darilo za tiste, ki so njegovemu srcu najbližji. Komu se ne porosi oko, ako se spominja naših vojakov, ki izpolnjujejo ob tem času daleč od doma, morda v pušnih krajih, najplemenitejšo, toda najtežjo izmed dolžnosti!

Vojni oskrbovalni urad c. in kr. vojnega ministrstva je sklenil tem vrlim možem poslati skromno božično darilo in posveča temu namenu

pol milijona kron.

Kakor znamenita je ta vsota, vendar daleč ne zadošča, da bi se vsakemu vojaku, ki je v vojni, naredilo majhno veselje. Za to je treba sodelovanja vseh. Z neznatnim številom tistih, ki nimajo dragega svojca v vojni, bodo tekmovali tisti, kojih sin, kojih brat, kojih mož ali zaročenec se bojuje za domovino . . .

Zato prosi vojni oskrbovalni urad (IX, Berggasse 16), da bi se mu s tem namenom veliko-dušno in kar najhitreje naklanjala darila v denarju. Ta urad bode skrbel, da pridejo božična darila našim četam po oddekih pravočasno v roke kakor drag pozdrav iz ljube domovine, kakor dokaz najiskrenejšega spomina, kakor znak upanja na veselo svidenje!

C. in kr. vojno ministrstvo, vojni oskrbovalni urad,

IX., Berggasse št. 16.

Na Dunaju, v oktobru 1914.

F. M. L. Löbl s. r.

279

NESTLÉ-JEVA

MOKA ZA OTROKE

Poskušnje pošlje na zahtevo popolnoma zastonj
Nestlé, Dunaj I. Biberstrasse 2. S.

Od Mitrovice do Zemuna!

(Originalni dopis „Štajerca“).

Bila mi je dana prilika, da se vozim iz Zagreba v Zemun. Vožnja do Mitrovice bila je dolgočasna kakor v obče v Slavoniji, presenetilo me je samo dejstvo redarstvene straže v Mitrovici.

Na kolodvoru stoji žandarmerijska, vojniška in redarstvena straža obmejnega poverjenstva, ki strogo pazi na vsaki prolaz brez legitimacije. Na kolodvoru je tudi častnik nemške armade kot postajni kolodvorski poveljnik.

Ker mi je bilo dovoljeno ostati v Mitrovici samo 3 ure, ogledal sem si to mesto priljubeno.

Za časa bombardiranja od dne 6. do 9. septembra 1914, — je mesto precej trpelo. Kaznišnica, Hotel Central in poštno poslopje so precej prizadete. Tudi kr. redarstveno poverjenstvo je trpelo, — zlasti stražnica. Neresnica pa je, da so Srbi za časa provala v Srem bili v Mitrovici. Pač so bili v Jaraku, vas kakih 10 km od Mitrovice, kjer so jih izdajalci pustili čez Savo.

Mitrovica napravi nam danes vtis velikanskega vojniškega detachementa. Levo od kolodvora stoji na tisoče prevoznih voz.

Na potu od Mitrovice do Rume so ob železniški progi izkopani strelni jarki, ki javno svedočijo na provala srbske timočke divizije v Srijem in na nesrečo mesta Ruma, ako bi bili Srbi do tam prišli.

Vozili smo se dalje do Indije, kjer nas je na kolodvoru zopet sprejela v objem vojniška oblast pod poveljstvom nemškega oficirja. Čakali smo tam 12 ur, dokler nam je bilo mogoče vstopiti.

Vozili smo se po planjavi, vzornim sremskim poljem do Batajnice zadnjim mestom pred Zemunom.

In glej! Poveljništvo kolodvora nas je vrglo ven, ker vlak zbog nevarnosti ne gre v Zemun. Morali smo nastopiti pot k nogam 13 km daleč.

Ogledali smo si vas Novo Pazovo od Srbov dne 8. septembra požgano in uničeno nemško naselbino. Vas šteje okoli 580 hiš, ki je vsa zažgana, tudi mlin tvrdke „Mayer“ velikansko podjetje je uničen, oropan žita in moke in zažgan.

Na potu k nogam do Zemuna, tresla se nam je zemlja pod nogami od gromenja topov, ker so ravno tretji dan provalile naše hrabre čete v Obrenovac v Srbijo.

Imeli smo neprilike z žandarmerijskimi patroljama in konjih obstoječih od 15—20 mož, ki kontrolirajo slavonsko ravnino pred prevalom glasovitih komitažij.

Koruzno polje od Mitrovice do Zemuna je uničeno, ker so se avgusta meseca po velikanskih koruznih njivah skrivali Srbi, zato je dala naša vojna uprava koruzo v 24 urah posekati dasiravno še ni bila zrela.

Zemun je bilo spodnje mesto izpraznjeno. Srbi ki so tam stanovali so internirani. Mesto ni veliko trpelo. Kolodvor, katoliška cerkev, Hunjadi spomenik in Hotel Bellevue so poškodovani od granat.

Trpela pa je nemška naselbina in predmestje Zemuna „Franzthal“, v katerej je 26 hiš zažganih.

Tudi to je plod Srbske „Narodne odbrane“ in njihov pomočnikov „komitažij“.

Danes, ko je Beograd že v naših rokah, s ponosom lahko gledamo na našo vojsko, — in dal Bog, da vsi, ki so pripomgli k tem našim žrtvam, bodo za kratak čas uničeni.

Podraženje živil.

Spisal Vincenc Tili, Bruck ob Muri.

K mnogim poročilom in predlogom, kako bi prišli v okom splošni draginji, hočem omeniti, kakšne uredbe je uvedla portugalska dežela, da pride v dobre in zdrave narodnogospodarske razmere, in kako se ravnatako trudi Švica, da si zagotovi preživetje ljudstva.

Poročilo o Portugalskem je spisal grof Ljudevit Kolovrat, kateri je bival dalje časa v ti državi in je do dobra spoznal razmere; on poroča:

Portugalska je glede pridelovanja zrnja pasivna država, ktera mora uvažati v pokrite domače potrebe prav zadnje množine zrnja iz tujezemstva, toda ne najdemo nobenih trgovcev z zrnjem v deželi. Dežela nima nobenega carinskega zistema za zrnje, prosti samovoljni promet z zrnjem pa je prepovedan in dovoljen le z dovoljenjem vlade.

Vrednost zrnja določijo leto za leto po žetvi komisija, obstoječa iz kmetovalcev in vladnih zastopnikov. Takoj po žetvi se napravijo poskusne mlaitive in na podlagi teh in znanih pridelovalnih stroškov se določijo cena zrnju, ktera potem ostane za celo leto enaka.

Pri ti določbi cene se nikakor ne postopa škrtavo in boječe in se le jemlje ozir na interese kmetovalcev tako, da dobijo kmetovalci na vsak način kupnino, s ktero lahko popolnoma izhajajo, prav dobro obstojijo ter s popolno gotovostjo lahko pridelujejo zrnje in gospodarijo.

Na pobožne želje velikomestnih konzumentov se ne jemlje noben ozir, tudi ne gleda na razmere tujezemstva in na takozvani svetovni trg.

Na Portugalskem je vlada gospodar v svoji hiši in se ne pusti voditi na vrvi mednarodne svetovne goljufije za nos.

Promet z zrnjem se vrši nato popolnoma enostavno na podlagi dogovorjene cene. Kmetovalci dobavljajo svoje zrnje mlinom za državno ceno. Mlinarji nastavijo ceno moki primerni ceni zrnja in se potrudijo, čim mogoče dobro in ceno delati; razven tega jih državno nadzorujejo. Tam ne poznajo kupčevanja in špekulacije z zrnjem ali moko, ker cena ne more niti poskočiti, niti se ne more znižati. Cena moki je v celi državi v pravem razmerju k ceni zrnja. Peka kruha je deloma v rokah zasebnih pekov, deloma tudi občinskih obratov, da prav mnogokrat tudi v rokah državne uprave.

Pekarije so vse dobro in s stroji opremljene in lahko celo po ceni delajo. V mestih s prebivalstvom do 10.000 se nahaja navadno le po ena pekarija. Kruh je povsod dober in jako po ceni. Kruh se prodaja po drugih trgovinah po le neznatno znižani ceni. Vlada skrbi povsod za to, da je kakovost kruha povsod dobra in da ne obstoja nikjer nesorazmerje med cenami za zrnje, moko in kruh.

Ako mlini ne dobijo več petrebnega zrnja v državi, prosijo pri vladi, da smejo uvoziti gotovo množino zrnja in pridajo tozadevni prošnji po eno ali po več ponudb iz tujezemstva; n. pr. je državna cena za pšenico 25 K. Mlin zahteva, da sme uvoziti 10.000 meterskih stotov pšenice in jih lahko dobi iz Ruskega po 18 K, iz Rumunskega po 19 K in iz Amerike tudi po 18 K. Vlada, ktera povsod natanko pozna razmere, odloči, da sme mlin uvoziti pšenico iz Rumunskega po 19 K, in da mora pri uvozu pšenice odrajtati državni blagajni od slehernega meterskega stota 6 K. Tako ima mlin potrebno množino pšenice za ravnoisto ceno po 25 K kakor prej domačo.

Ako je cena tujezemski pšenici n. pr. 23 K, plača mlin le 2 K uvozne pristojbine. Vlada skrbi razventega tudi za to, da je v državi zmiraj dovolj zaloge zrnja.

Z ravnakor opisanimi naredbami je prišla Portugalska v sila ugoden socijalni položaj, s katerim so zadovoljni vsi stanovi. Vse ljudstvo pravi: Pri nas imamo sicer drago zrnje, toda dober in vendarle cen kruh. Imamo premožen, marljiv in zmožen kmečki stan, ki nam lahko daje živila in surovise za industrijo, kmetijstvo pa z lahkoto tudi kupuje izdelke od naših industrijcev in obrtnikov in je njih dober kupec. Tudi delavci najdejo po tovarnah sploh svoj zaslužek. Soglasje se najde v celem narodnem življenju.

Švica potrebuje za svoje tri milijone prebivalstva šest milijonov meterskih stotov zrnja. V deželi se pridelala sedaj le milijon stotov in je treba uvoziti pet milijonov meterskih stotov zrnja. Ta uvoz se vrši sedaj potom zasebne kupčije — z borznim prometom. Ta borzni promet pa nima interesa na tem, preskrbeti Švico zmiraj z zadostno množino čim najboljšega in cenega zrnja, ampak se ukvarja s kupčijo le v interesu lastne koristi; kajti kupci gledajo in stremijo le za tem, se okoristijo iz padanja in zvišanja cen.

Ako se pojavijo na svetovnem trgu take razmere, da se ne more enkrat z ceno nakviški in kmalu nato po poljubnosti navzdol in naopak, ustavi kar naenkrat vsa borzna družba uvoz zrnja in se celo nič ne briga za preskrbljenje ljudstva z živili in na ta način se je v Švici v resnici že zgodilo, da je bilo zrnja v celem na razpolago le še 12 dnij.

Vsled takih razmer visi Švica vedno v nevarnosti, da bi se naravnost izstradala, ako bi bil moten uvoz zrnja zaradi kar mahoma nastalih političnih razmer.

Da pa odstrani to veliko nevarnost, name-rava švicarska vlada uvoz zrnja podržaviti in kot država poskrbeti za to, da bo imela Švica zmiraj toliko zrnja v zalogi, da se more prebivalstvo preživeti vsaj ene cele leto. Ob enem bi naj na Švicarskem pridelano zrnje pokupila država za tako ceno, da se zopet izplača pridelovanje zrnja in tako zviša množina pridelanega zrnja na lastnih tleh. Ta jako dobra in prava namera švicarske vlade najde za sedaj še pri trgovcih z zrnjem in njih mnogih prijateljih hud in oster odpor. Dogodki zadnjega časa pa bodo celo ljudstvo gotovo spametovali in pripravili k boljšemu prepričanju in se sme z veliko gotovostjo računati na to, da bodo nastopile tudi v Švici prav kmalu popolnoma zdrave in dobre socijalne razmere.

Želeti je le, da bi vse ostale evropske države postopale istotako.

Ureditev in zboljšanje preživljenja našega ljudstva je vespovsodi nujno potrebno in se lahko povsod izvede.

Za izvršitev takih naredb pa se morata splošno priznati načeli:

1. Žadeva glede prehranitve prebivalstva mora v glavnem postati zadeva države.

2. Živila, tako za ljudi, kakor tudi za živino, niso nikak trgovinski predmet.

Božič v vojni.

Vojno ministerstvo naznanja:

Blizajoči se božični čas vzbudil je med prebivalstvom željo, da ljubim svojcem v vojni ločitev od družine potom dopošiljanja običajnih božičnih daril manj občutno napravi.

Oziraje se na splošno željo, je armadna uprava v svoji skrbi za blagor bojujočih se vojakov brez ozira na skoraj nepremagljive težkote dobre organizacije prometa vojne pošte s paketi sklenila, da v času od 5. decembra 1914 do v številki 15. decembra dopusti za vso vojaštvo dopošiljanje vojno-poštnih paketov, to pa pod sledečimi pogoji:

1. Paketi vojne pošte ne smejo teže 5 kil in velikosti 60 centimetrov na vsako stran prekositi.

2. V paketih smejo biti razven oblačil tudi taka jedila, ki se ne pokvarijo, kakor n. pr. okajeno meso, suhe klobase, salami, trdi sir, cvibak, kakes, šokolada, čaj, konzerve v plehnatih posodah. Poleg so dopuščene cigare, cigarete in tobak.

3. Ovoj paketov mora biti zaradi dolgega transporta in morebitnega slabega vremena posebno trajen. Porabiti se mora torej za ovijanje voščeno platno, za vodo nepredorne snovi in trde lesene kiste. Štofasti ovoj se mora sešiti, kišto pa dobro zabiti. Nedopustni so slabe lesene kište, poštni kartoni in papirnati ovoj.

4. Naslov mora biti natančen, pravilen in se ima nahajati ali biti prišit na ovoju samem. Papirnati naslovni listki niso dovoljeni, kajti odtrgajo in izgubijo se lahko in paket je potem izgubljen. Na paketu so mora na levi strani ime in stanovanje odpošiljatelja napisati, na desni strani zgoraj pa „Feldpost“. Naslov sprejemnika mora obsegati: Ime in priimek, šaržo, vojaški oddelek; pododdelek in vojno-poštni urad in pravilno številko. Dodati je tudi še prepis naslova na paket.

5. Paketi se sprejemajo le na lastno nevarnost odpošiljatelja, ker pošta zaradi vojnih razmer za pravilno in pravočasno dostavljanje ne more biti odgovorna. Nedopustne so tudi posebne določbe (na pr. poštno povzetje, ekspresna dopošiljatev, dostavljanje v lastno roko, povratni listek itd.). Istotako nedopustna je opomba vrednosti. Pod vsakim pojmom naj se ne pošilja predmete posebne vrednosti ali pa gotovi denar. To v boju stoječemu ni v korist, pač pa zamore v izgubo priti. Poplačilo za izgubo se ne dovoli.

6. Tiskovnica „Begleitadresse“ se mora redno izpolniti in pri opombi „vrednost“ z besedami „Na lastno nevarnost“ označiti. Na odrezku te tiskovine označiti je le ime in stanovanje odpošiljatelja. Pismena naznanila na odrezku so nedopustna, ker ta tiskovina ne pride v roko naslovnika. Pač pa se zamore namesto naslovnega listka pisma s popolnim naslovom sprejemnika v pošiljatev priložiti.

7. Paketi vojne pošte se morajo frankirati. Za vsak paket je ednaka pristojbina 60 vinarjev v znakah na „Begleitadresse“ prilepiti.

8. Paketi vojne pošte, ki se iz katerega koli vzroka adresatu v vojni ne morejo dostaviti, napačno naslovljeni ali brez naslova prihajajoči paketi brez dodanega prepisa naslova, nadalje paketi na ranjene in bolane vojake se ne bodejo vrnil. Vsebinska takih paketov se bode od komande oddelka potrebnim revnim vojakom razdelila. Na poplačilo nima odpošiljatelj nobene pravice.

Srbi in komitadžiji!

(Originalni spis za „Štajerca“).

Stojimo v dobi z velikimi dogodljaji, ki bodo poznejšim našim potomcem pričali o junaškem zjedinenju naših narodov.

Dasiravno so sovražniki naše monarhije računali na trhllost naše države in na našega zaveznika pogumnega nemca, — v občje Srbi in njih društvo „Narodna odbrana“ — in kako so se varali, naj nam svedoči sledeči dokaz.

V srbskem službenem listu z dne 28. junija 1914, na dan umora prestolonaslednika Franca Ferdinanda bil je priobčen oglas „Narodne odbrane“ to je na Vidov dan (srbski največji praznik) v katerem najdemo sledeče zanimive točke.

Bratje in sestre!

Samo eden del Vidovega dana je osvečen, samo eden del Kosova je osveten. Dokler sežejo krajevi, v katerih se čuje naš narodni jezik srbski, hrvatski in slovenski in kolikor duš v tih krajih plaka in kolikor verig naših bratov zvekeče, tolko je še treba da žrtvuemo. — Vidov dan bil je za nas prej dan tuge in žalosti, danes, ko stojimo v sredi stvarjenja nove kraljevine, danes mora biti ta dan za nas velicega veselja in ponosa, kar je iz njega prišlo in kar še pride.

Milijoni naših bratov Slovencev, Hrvatov in Srbov upira danes svoje oči v nas, otroke nove kraljevine in njih prsa drhtijo od veselja nad, ko gledajo danes našo veličanstveno manifestacijo.

Junaku pomaga Bog!

Na Vidov dan v Belemgradu 1914.

Tako so pisali Srbi dne 28. junija 1914 in glej danes ni teh velikoustnežev več tam. Belgrad sam bil je preje od pogumnega zavzetja naših hrabrih čet že deloma izpraznjen in glavne zgrade od našega topništva porušene.

Ti junaki poskrili so se kakor miši pred topovi iz Zemuna, in stanovali v podzemeljskih jamah.

Glavno vlogo igrali so le „komiteji“, razbojniška banda, sestavljena iz najrazličnejših smrdljivih elementov.

Komitadžiji bili so vpeljani že dolgo let v vseh balkanskih državah. Za časa aneksije Bosne in Hercegovine bil je njih glavni stan v „Čoprijo“ ne daleč od Kragujevca.

Glavar komitadžija bil je Božo Janković, srbski general, instruktor pa Voja Tankosić oficir srbske armade, ki je znan iz Sarajevskega atentata.

Glavni namen srbskih komitadžev bil je, da v slučaju vojne z Avstrijo porušijo mostove, brzojavne žice, mostove, tunele itd.

Ti komitadžje dobivali so poleg prostega stanovanja in oskrbe še 50 para za duhan. —

Glavni nadzornik bil je general Božo Janković predsednik „Narodne odbrane“ njegov namestnik Milan Pribičević, brat narodnega zastopnika v Hrvatski, ki je pobegnil.

In ti komitadžje izvršujejo danes nečloveštva nad našimi vojaki in pred katerimi ima strah lastno srbsko prebivalstvo.

To je plod „narodne odbrane“ in katera upajmo bode za vedno izginila iz površja.

Skrb za varstvo rastlin v mesecu decembru.

Dokler vreme dopušča, naj se dovrši vse ono, kar bi zamoglo obvarovati koristne rastline pred raznimi poškodbami.

Že na svoječase priporočeni način, naj se zavaruje sadno drevje, osobito pa mlado, pred zajci, kuncji, krticami in pred zimski posledicami, ki bi jih lahko povzročila zima.

Ptičji lim, zajedalka, katera raste po jablanih — redkokdaj po hruškah in mandljih — kakor tudi po raznem gozdnem drevju, bodisi po pritlikavem ali pa visokodebelnatem, in katerega se lahko že iz precejšnje daljave opazi, ker čepi na vejah v obliki zelenega grmivčja, naj so pozimi skrbno potrebi z drevja. Ako raste na mladih, tankih vejah, naj se te kakih 20 cm pod onim mestom, na katerem se nahaja, naravnost odžagajo ali odrežejo, na debelejših

vejah naj se pa ga s koreninami vred s kakim ostrim orodjem izseka ali izreže.

Potrebi naj se s sadnega drevja gobe, raznovrstno izrastke itd., nahajajoče se pri koreninam vratu in po deblu. Sadno drevje, močno napadeno po teh zajedalkah, osobito pa od takozvanega drevesnega raka, naj se kar naravnost poseka in uporabi za kurjavo. Na enak način naj se postopa z zelo starim, napol vsahljim drevjem, kajti v njem in na njim se nahajajo raznovrstni škodljivci, ki se rede le na škodo v bližini rastočega drevja.

Vse vsled trebljenja nastale rane naj se zamažejo s cepilnim voskom, katramom ali pa s karbolinjem.

Odstranijo naj se vse, po črešnjevih vejah rastoče, takozvane metle coprnice, katere zrastejo vsled glive Exoascus cerasi. Odrezane metlice naj se naravnost sežejo. Prav tako naj se potrebijo tem slični izrastki po breskvah in češpljah, ki nastanejo vsled glive Exoascus In-sititiae. Obere naj se na drevju obviselo, suho in z nekakim plesnivcem prevlečeno sadje, pa tudi ono ležeče po tleh in sežejo.

Pokončja naj se goseničjo zalego, kar se sedaj, ko je drevje golo, prav lahko izvede, ker se že od daleč vidijo gnezda. Tudi poručeceli vršiči bekinih mladik, naj se porežejo z bek in sežejo, kajti v njih je skrit bodoči rod neke muhe (Cecidomya rosaria), ki dela na bekah veliko škodo.

Ker je bila jesen doslej precej mila, zato se pedičevi metuljčki v marsikaterem kraju še niso prikazali, ali te dni, potem ko je nastopilo bolj mrzlo vreme, se jih je opazilo že na več krajih. Iz tega vzroka je treba pohiteti z nastavljanjem lepivnih pasov. Kdor je to delo že prej opravil, naj pasove sedaj večkrat pregleda, in če opazi, da so na gostem z metuljčki ali z razno nesnago pekriti, naj jih prestrga in vnovič z lepivom namaže.

Pozimi naj se marljivo pokončuje ščitaste ušice po raznem sadnem drevju, po jablanih, hruškah, raznem koščičastem sadnem drevju, smokvah in raznih drugih sadjeredečih rastlinah, prav tako po raznih lepotičnih akacijah in drugih takih rastlinah. Napadeni deli naj se dobro odrgnejo s trdo ščetjo, da se štiki, ki te ušice pokrivajo, odlučijo in nato naj se drevje in grmovje z apnenim beležem, kateremu se je dodalo en odstotek anilinovega olja, prav korenito namaže, ali pa poškopri z 10-odstotno dendrinovo raztopino. Nikar pa se ne sme sedaj na ta način postopati z murvami, napadenimi po murvinem kaparju, kajti s takim ravnanjem bi se ne pomorilo samo kaparjev, marveč tudi njihovega najhujšega zatiralca, t. j. nekega najezdnika (Prospaltella Berlesii).

Okinčevalne rastline in one spravljene v cvetličnjakih, napadene po listnih ušicah in drugem enakem mrčesu, naj se omijejo z milnico, napravljeno iz navadnega mila, koji se je prililo nekaj kapelj lizola. Za omivanje naj se uporabi brisalna goba in z njo naj se napadena mesta dobro odrgnejo. Na enak način naj se postopa s palmami, begonijami, orbideami itd., če jih je polotil Triphs haemorrhoidalis, mal mrčes, mušiči podoben, kateroga rumenorudečkaste ličinke napravijo tekom zime lahko občutno škodo na teh rastlinah. Zatirajo naj se deževne gliste, ker napravijo lahko veliko škodo na raznih cvetlicah. V to svrhu naj se primeša zemlji nekoliko v prah zdrobljenega živega apna. Iz cvetličnih loncev se odpravi ta mrčes, ako se dene lonce za par minut v gorko vodo ali pa, če se jih zalije namesto z navadno, z vodo, kateri se je prililo nekoliko tobakovega izvlečka.

Od časa do časa naj se pregledajo shranjeni poljski pridelki, osobito pa oni, določeni za sejanje in sajenje. Zrnje naj se večkrat prelopati in z grabljami premeša, da uide iz njega vlaga, ker sicer splesni in se pokvari. Krompir naj se večkrat prebere in odstrani nagnit in plesniv.

Toplo priporočamo, naj se že vendar začne enkrat skrbeti za prekoristne ptice. Pozimi naj se tem marljivim pokončevalcem škodljivega mr-

česa, našim vrlim pomagačem, poklada na primerna mesta nekoliko razne krme.

Natančna navodila in pojasnila, tičoča, se varstva rastlin in uporabe raznih sredstev za zatiranje rastlinskih boleznih in škodljivcev, daja brezplačno vsakemu podpisano vodstvo.

Cenjani prijatelji!

Politični in gospodarski boji za kmeto, obrtnike in delavce postajajo vedno hujši. Od vseh strani se pojavljajo nasprotniki. Vsled tega pa je tudi treba, da si vsakdo nabavi list, ki mu vedno in povsod služi in ki zagovarja ljudske pravice.

„Štajerca“

je tak list, v vsakem oziru neustrašen in pogumen.

Vsak pravi prijatelj ljudstva bode torej:

1. „Štajerčev“ naročnik
2. Zahteval v gostilnah, tobakarnah, kavarnah in brivnicah „Štajerca.“
3. Agitiral za „Štajerca.“

Obenem prosimo ob priliki nastopivšega novega polletja vse one, ki so z naročnino zastali, naj jo blagovolijo vpslati!

Vsi na delo za naš list!

Kmetovalčeva opravila v mesecu decembru.

Na domu je sedaj vse polno dela. Sedaj, ko tako rekoč poljsko delo počiva, spravi v gospodarskih prostorih vse v pravi red. Deni v red hlev, skedenj, klet, podstrešje, senik itd. pa tudi dvorišča in gnojnika ne pozabi. Preglej in popravi vse kmetijsko orodje in stroje, da bo, kadar bo treba rabiti, uporabljivo, da ti ne bo treba takrat šele zgubljati časa po nepotrebnem in delo morda celo ustaviti.

Na polju: Kakor hitro nastopi lep, vetroven dan, da zgubi ajda vohost, spravi jo iz kozolca domu in omlati. Če je repa in pesa še na njivi, ne odlašaj več dolgo, marveč spravi jo o subem vremenu pod streho. Ko se zemlja primerno osuši, preoraj neobsejane njive na grobo, da mrzaz zemljo pretrese. kepe zdrobi in zrahlja.

V vinogradu nadaluj z delom prejšnjega meseca. Trte obrezujš lahko dotlej, dokler ne nastopi hud braz. Če se je zemlja primerno osušila, lahko trte okopavaš in gnojiš a pazi na to, da se pri okopanju zgornje, privršne korenine trtam gladko, ali tik korenininega debla odrežejo. Prav primeren čas je sedaj tudi za rigolanje. Dokler ne nastopi hud mrzaz, zasajš lahko tudi trte. V trtnici rastoče bilje in cepljenke izkopaj in skrbno prisuj v zemljo na mestu ali pa v vlažen pesek pod kakim ostrejšem.

V sadovnjaku: Ako sadno drevje še nisi namazal z apnenim beležem, ali pa popolnoma poskropil z v vodi raztopnim karbolinijem (dendrinom), stori to ti čimprej, kajti s tem zatreš ne le mah in lišaje, marveč pokončaš tudi razen škodljiv mrčes in njegovo zalego. Da boš imel prihodnje leto mnogo in lepega sadja, drevju pognoji, a tudi vrh mu pretrebi. Če hlevskega gnoja nimaš dovolj, uporabi umetna gnojila ali pa vsaj gnojnico, kateri si primešal lesnega pepela ali nekoliko 40 odstotkov kalijeve soli. Pazi, da se lepinski pasovi preveč ne zamažejo bodisi z metuljčki zmrlkarja, bodisi s kako drugo nesnago, sicer bodo lazili zmrlkarji nemoteno na sadno drevje. Skopaj jame za sajenje drevja, sicer pa sadno drevje

tudi lahko sadiš. Mlade, enoletne ali kvečem dvoletne divjake presadi in sejalnice na pikirne lehe in če so dovolj krepki, shrani jih za zimsko cepljenje ali cepljenje v roki. Preden divjake drugim presadiš, skrajšaj jim korenine, posebno pa srčno korenino.

Na vrtu: Zimski radič, zimsko solato in peteršilj, če mogoče pokrij z listjem, sirčjem ali pa z listnatim vejevjem, kakor hitro se ti zdi, da ima nastopiti hud mrzaz. Če je zemlja primerno suha, prekopaj ali pa preoraj jo nagrobo. Pripravi gnoj in kompost. Rastline v gnojnih gredah ali gredicah včasih zmerno zalij in gredice v času, ko ne zmrzuje, zrači.

Na travnikih in pašnikih počisti kamenje in izstrebi nepotrebno gumovje. Da površino travnika zravnaš, nameči po jamah zemlje. Za gnojenje s Tomaževo žlindro in kalijevo soljo je v tem mesecu še čas. Če imaš po travniku mnogo mačevja ali gladeža, skušaj ga uničiti; uničiš ga pa najlažje, če stopiš nanj s čevljem, ga pritisneš nekoliko v stran in vržeš nanj toliko kalijeve soli, kolikor jo zgrabiš s tremi prsti roke. S tem si prihraniš stroške zelo težavnega izkopavanja, a mačevje ti v par dneh usahne.

V gozdu se seka les za stavbe in za kurjavo, ter sekajo in pripravljajo se kolci za trte. Kopajo se jame za sajenje gozdnega drevja. Listje se grabi ter spravlja domu.

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdice so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 13. decembra v Studenici, okr. Slovenska Bistrica; pri Sv. Lovrencu, okr. Celje.

Dne 14. decembra pri Sv. Petru pri Kraljevcu*, okr. Kozje; pri Sv. Križu**, okr. Gornja Radgona; v Žalcu**, okr. Celje; v Jurkloštru**, okr. Laško; v Neumarktu*.

Dne 15. decembra v Radgoni*; v Arvežu (sejem z drobnico); v Ljutomeru**; v Ormožu (svinjski sejem); v Ptujju (sejem s konji in govedom); v Gradcu (sejem z uporabno živino).

Dne 16. decembra v Imenem (svinjski sejem), okr. Kozje; v Ptujju (svinjski sejem).

Dne 17. decembra na Bregu pri Ptujju (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s klavno živino).

Dne 18. decembra v Rogatcu (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z zaklano klavno živino).

Dne 19. decembra na Teharju**, okr. Celje; v Brežicah** (in svinjski sejem).

Dne 21. decembra v Passailu, okr. Weiz; pri Sv. Florijanu**; okr. Deutschlandsberg; v Febringu**; v Ilzu*, okr. Fürstenfeld; v Pöllau; v Köflachu, okraj Voitsberg; v Laškem**; v Gradcu (sejem z uporabno živino).

Dne 22. decembra v Ormožu (svinjski sejem).

Dne 23. decembra v Mariboru* v Imenem (svinjski sejem); okr. Kozje; v Ptujju (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s klavno in zaklano živino).

Razno.

Feldcajgmojster Potiorek častni meščan Celovca. Celovski občinski svet je v svoji današnji seji soglasno sklenil, da se podeli poveljniku balkanskih armad feldcajgmojstru Potioreku, ki je, kakor znano, po porodu nemški Korošec, častno meščanstvo deželnega glavnega mesta.

Smrtna obsodba po prekem sodu. Graški listi poročajo iz Moravske Orlice 3. decembra: C. kr. okrajno glavarstvo v Moravskih Orlicah je dne 30. novembra poslalo listom sledeče poročilo: Obsodba po prekem sodu. Tehnični uradnik Slavomir Kratochvil je bil od sodnije c. in kr. vojaškega poveljstva v Moravskih Orlicah z obsodbo z dne 23. novembra 1914 zaradi zločina veleizdaje po § 85c kaz. zak., zakriviljane s tem, da je v Prerovu sredi novembra t. l. razmnožil in razširil letake s pesmijo v češkem jeziku, kjer se sedanje vojne razmere, namen vojske in požrtvovalnost prebivalstva opisuje na

hujskajoč način in zapeljuje k podjetjem, ki imajo namen povečati nevarnost za državo od zunaj in povzročiti upor v notranjosti države, nadalje, da je nosil okoli manifeste carja na češko ljudstvo, po naglem sodu obsojen na smrt na vislicah. Ta obsodba se je izvršila še isti dan, dve uri potem, ko je bila izrečena, na sodnijskem dvorišču. To se razglša na povelje c. in kr. vojaškega poveljstva. — C. kr. okrajni glavar: Gschmeidler.

Nemški državni zbor je soglasno dovolil v svoji seji dne 2. decembra pet milijard vojnega kredita

Poslanci dume aretirani. Zaradi veleizdaje so zaprli 11 poslancev ruske dume ter več drugih oseb v poslopju dume zaradi političnih zločinov.

Francoške izgube v tej svetovni vojni so znašale kakor poročajo Genevski listi dne 1. novembra: 130.000 mrtvih, 370.000 ranjenih in 167.000 vjetih vojakov.

Ruske izgube. Neki švicarski list ceni ruske izgube do dne 1. novembra, torej pred poročili o zadnjih bojih na Rusko-Poljskem na 327.000 mrtvih, 575.000 ranjenih in 232.000 vjetih vojakov.

Izguba angleških ladij. V prvih štirih mesecih vojne so Angležem uničili nemški podmorski čolni sedem vojnih ladij in štiri trgovske ladje. Dalje je bilo razstreljenih s topovi tri angleške bojne in 50 trgovskih ladij.

Vojne izgube. Dozdaj izšli izkazi obsegajo nastopno število ranjenih in mrtvih: Izkaz št. 51 3131 ranjenih in 521 mrtvih, št. 52 3803 ranjenih in 485 mrtvih, št. 53 3351 ranjenih 474 mrtvih, št. 54 3745 ranjenih in 435 mrtvih, št. 55 3419 ranjenih in 501 mrtvih, št. 56 2582 ranjenih in 387 mrtvih, št. 57 2832 ranjenih in 532 mrtvih, št. 58 3418 ranjenih in 411 mrtvih, št. 59 3296 ranjenih in 464 mrtvih, št. 60 3417 ranjenih in 537 mrtvih. Izkazi od 1. do 60. številke navajajo 164.514 ranjenih in 22.921 mrtvih.

Tri ubegli Rusi zopet vjeti. V Uggowitzu na Koroškem so dne 6. t. m. tri Ruse v civilni obleki vjeli; eden je bil hauptmann, druga dva pa enoletna prostovoljca. Pobegnili so iz nekega jetniškega tabora na Ogrskem in se peljali potem čez Dunaj v Beljak. Ko so jih prijeli, niso imeli nobenih sredstev. Bržkone so hoteli v Italijo zbežati. Trbiški orožniki so jih potem oddali v Gradec.

En slučaj kolere v Celju. V neki vojaški bolnišnici v Celju zbolel je neki vojak 87. pešpolka na kolero. Napravilo se je takoj vse potrebne odredbe, da se ta grozovita bolezen ne razširi.

Prijatelj Srbov in Rusov. 49-letni trgovec Jožef Cizel iz Polzele pokazal je v jeseni l. 1912 ne samo izredno prijateljstvo do Srbov, marveč izrazil se je tudi v svoji trgovini v Polzele pred večimi ljudmi tako, da je poskušal hujskati zoper enotno državno zvezo, državno upravo in zoper osebo cesarjevo.

Zaradi teh napadov se je imel Cizel pred celjskim izjemnim sodiščem zagovarjati. Tajil je in dejal, da se mu to očita le zaradi njegovega liberalnega mišljenja. Ker pa svoje trditve ni mogel dokazati, bil je na 13 mesecev težke ječe, poojstrene z 2 postoma vsakih 14 dni, obsojen. V to zadevo bila je tudi kočarica Jera Hriberik zaradi krivega pričevanja pred okrajno sodnijo na Vranskem in okrajno sodnijo v Celju obtožena. Kaznovali so jo s 6 tedni ječe in enim postom vsakih 14 dni.

Inzerente

opozarjamo, da je zdaj zopet jako ugodni čas za inzeriranje v „Štajercu“, ki je gotovo najboljši in najrazširnejši list v naših krajih.

Ali si že Štajerca'

naročil? Ako ne, stori
to takoj!

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Pri Novo-Radomsku so napravili Rusi ponočni napad, ali bili so odbiti.

V zahodni Galiciji bilo je v zadnjih dneh nad 10.000 Rusov vjetih.

V Karpatih napredujemo ugodno.

* * *

Nemci marširajo proti Varšavi in so zavzeli že več važnih postojank.

* * *

Pri Falkland-otokih bila je pomorska bitka med nemškimi in angleškimi parniki. Tri nemške križarke so bile potopljene.

Boji na Srbskem.

Dunaj, 10. decembra 1914. Od južnega bojišča se uradno poroča:

Del naših vojakov na Srbskem zadel je zahodno od Gornega Milanovaca na močne sovražne moči in ni mogel prodreti. Da se nameravanemu sovražnemu protinapadu izogne, zapovedalo se je posamezne dele v ugodneje ležeče oddelke.

Južno od Belgrada napreduje naša ofenziva. Dne 8. decembra se je skupno 20 kanonov in 1 svetilnik (Scheinwerfer), ter mnogoštevilne vjetnike pridobilo.

Armadno vodstvo.

Cesar Viljem vojakom na bojišču.

Vratislava, 8. decembra. (Kor. urad.) Načelnik generalnega štaba Woirschovega armadnega oddelka objavlja v „Schlesischer Zeitung“ nagovor cesarja Viljema na odposlaništvo čet, ki spadajo k Woirschovi armadi. Cesar je dejal: „Tovariši! Odposlaništvo čet, ki se vojskujejo na vzhodu, sem povabil, ker mi ni mogoče, da pozdravim vse čete spredaj v strelskih jarkih. Svojim tovarišem, ki se vojskujejo spredaj, sporočite moje srčne pozdrave in mojo cesarsko zahvalo in zahvalo domovine za vaše junaško zadržanje in vztrajnost, ki ste jo zadnje tri mesece nasproti ruski premoči dokazali. Pri nas doma se upravičeno govori, da je vsak mož junak, ki se vojskuje na vzhodu. Doletela vas je čast, da se vojskujete ramo ob ramo z armado cesarja Franca Jožefa, mojega prijatelja in ljubljenega zaveznika za pravično stvar, za svobodo, za pravico obstanka naroda in za bodoč dolgotrajen mir. Če bo tudi še dolgo trajalo, ne smemo dopustiti, da bi sovražnik miroval, in se bomo naprej vojskovali uspešno, kakor dozdaj, ker nebo je na naši strani. Z božjo pomočjo si bomo izvojevali dolgotrajen

mir, ker naši živci so močnejši, kakor živi naših sovražnikov. Moj cesarski prijatelj me je že večkrat opozarjal na hrabrost naših čet, ki se vojskujejo z našimi avstrijskimi brati in, kakor vidim, se je vam zahvalil z najmilostnejše vam podeljenimi odlikovanji. Če se zdaj vrnete v svoje postojanke, pozdravite pristrčno svoje tovariše v mojem imenu in jim povejte, da četudi moram zopet iti na zahod, vas moje misli vedno spremljajo in da moje oči vedno nad vami počivajo, kakor da bi stal za vami. Končno dajmo duška našim bratskim čutilom s klicem: Njegovo Veličanstvo cesar Franc Jožef, hura! hura! hura!

Ako vam je vaše zdravje drago, čitajte današnji Lysoforminzerat in zahtevajte zanimivo knjigo „Kaj je higijena?“ zastoj od kemika C. Hubmann, Dunaj XX., Petraschgasse 4.

Zaželjeno spanje pride takoj, ako odpravimo valovanje krvi, razburjenje živcev glavobol, revmatične in neuralgične bolečine itd. po Fellerjevem rastlinskem esencnem fluidu z zn. „Elsafluid.“ 12 steklenic stane franko samo 6 kron. Naroči naj se le pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elisabethstr. 241 (Hrvatsko.) Ako je pomanjkanje spanja posledica slabe prebave, potem pomagajo hitro Fellerjeve odvajalne, izmenjavajo s ovi pospešujoče „Elsa-kroglice“, 6 škatlice za 4 krone 40 vin. franko.

Za III. avstr. razredno loterijo se dobi srečke pri takojšnjem naročilu še pri prodajalni razrednih srečk z. o. z. c. k. priv. avstr. „Länderbank“, Dunaj, I., Elisabethstrasse 1.

Nova vojna ura. Znana firma ur Max Böhmel, Dunaj IV., Margarethenstrasse 27/51 prinaša novo uro za naše vojake, z dvojno relief sliko Mj. Vel. cesarja Franc Jožefa I. in Viljema II. z napisom „Weltkrieg 1914 — Mit vereinten Kräften“ ali „Viribus unitis 1914.“ Ta ura, ki ima dobro anker-kolesje, je izborna primerna kot darilo za naše pridne vojake in opozarjamo vsled tega na današnji inzerat.

Debri in pošteni

majer

s 4 delavskimi močmi se takoj sprejme pri g.
Jos. Ornig v PTUJU. 789

Ni zamenjati s podobnimi ponudbami!

Namesto K 12.— samo K 6.—

15.000 parov čevljev na žnore

glasom podobe, popolnoma z dobrega usnja in močnim, žebanim podplatom, ki so bili določeni za Balkan mi je zaradi vojne zaostalo. To zalogo moram v kratkem oddati in prodam vsled tega par pod proizvajalno ceno za samo K 6.—. Se dobijo za gospode in dame in vsaki velikosti.

Poslje po povzetju 787

Eksportna hiša „Perfekt“, Dunaj, VII., Neustiftgasse 137/18.

Pridni komi

(vojaščine prost) oziroma prodajalka, zmožen nemščine in slovenščine, prednost iz dežele, se sprejme pri gospodu F. Mitteregger, trgovina z mešanim blagom, Lavamünd na Koroškem. 788

Oženjeni delavec (ofer)

za vsa kmetijska dela se sprejme pri gospej Marie Straschill, Breg pri Ptujju. 792

2 komija in

2 učenca

zmožna obeh deželnih jezikov, prva solidna in pridna, prodajalca, v manufakturi, špeceriji in železu dobro verzirana, se proti dobrem plačilu in prosti štaciji pri Brüder Reitter, Slov. Gradec sprejmejo. 795

Pridni šafer

ki je v vinogradništvu izborno izvežban, se sprejme pri gospej

Marie Straschill, Breg pri Ptujju. 798

Lovski pes

(Vorstebbhund) 1—2 leta star, se kupi pri graščinskem oskrbništvu Ankenstein pri Ptujju. 794

Sprejme se pod jako dobrimi pogoji pridni

mlynar

Kje? pove upravništvo „Štajerca“ 791

Viničar

ali vžitkar s 3 delavskimi močmi se sprejme pri S. Hutter PTUJ. 782

Oženjeni hlapec

z odrašenim sinom se s 1. januarjem 1915 v graščini Ebensfeld, pri Ptujju sprejme. 779

Podkovski

kovač

zmožen vsacega tozadnega dela, samostojni delavec, trezen in priden, se sprejme pri Richard Tolazzi, Ormož. 749

Sveža jajca

kupuje po najboljši ceni J. Heller, Wien III., Kleistg. 20. 684

Mesarski

učenec

se takoj sprejme pri g. Aug. Bauer, mesar v Ormožu. 772

2 pridna viničarja

1 majer se sprejmejo. Vиноgradniško oskrbništvu „Anuenhof“, Fram (Frauheim-Kranichsfeld). 773

Trgovski učenec

poštenih starišev z dobrimi spričevali se takoj sprejme pri Franc Kaučič, trgovec, Studence pri Poljčanah. 771

Lepa vila

v neposredni bližini Ptujja se pod ugodnimi pogoji takoj prodaja. Več pove Josef Westak, Pantigamer Bierdepot, Marburg, Mühlgasse. 601

Lončarski

učenec

se takoj sprejme pri g. Joh. Maister, lončarski mojster v Ptujju. 763

Vabilo na začetno srečkanje

III. c. kr. avstr. razredne loterije.

Srečkanje 1. razreda 21. in 22. decembra 1914.

160.000 srečk, pa 80.000 dobtkov v gotovini brez odplačka (1—5. r.)

Največji dobitek te loterije ev.

1 milijon kron.

Nujno naročilo potrebno, ako se želi dostavljeno.

1/1 srečka K 40.—, 1/2 srečka K 20.—
1/4 srečka K 10.—, 1/8 srečka K 5.—

Srečke, v kolikor traja zaloga, se dobijo pri

Klassenlose-Vertriebsgesellschaft m. b. H.

der kais. k. n. privilegierten Österreichischen Länderbank

Telefon interurban 6241.

Wien, I. Elisabethstrasse 1.

Konto poštne hranilnice 140.136.

Proti okuženju

se moramo tembolj varovati, ker nastopajo zdaj nalezljive bolezni kakor: šarlah, koze, kolera, tifus z večjo močjo. Zato

naj se rabi

povsod, kjer nastopajo take bolezni, desinfekcijsko sredstvo, ki mora biti v vsaki hiši na razpolago. Najprijetnejše desinfekcijsko sredstvo sedanjosti je brezdomno

LYSOFORM

ki je brez duha, ni strupeno in je po ceni ter se dobi v vsaki lekarni ali drožeriji a 20 vinarjev. Vpliv Lysoforma je zanesljiv in hiter; zato ga priporočajo zdravniki za desinfekcijo na bolniški postelji, za umivanje ran, žulov, za antiseptične obveze in irrigacijo.

Lysoform-milo

je prijetno toaletno milo, ki vsebuje 1% Lysoforma in vpliva antiseptično; zamore se vporabi na najboljtnješi koži. Napravi kožo mehko in gibčno. Vi bodele v bodoče vedno to izborno milo rabili, ki je le navidezno drago, v rabi pa jako ekonomično, ker je izdatno.

En kes stane eno krono.

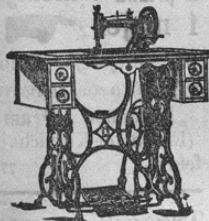
Pfefferminz-Lysoform

je močno antiseptična ustna voda, ki odpravi takoj in sigurno usni duh, hledi zobe in jih konzervira. Zamore se rabiti tudi pri vratnem kataru, kašlju in nahodu za grgljanje po zdravniškem predpisu. Par kapljic zadostuje za čašo vode. Originalna steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Zanimivo knjigo z naslovom „Zdravje in desinfekcija“ daje na zahtevo zastoj in franco kemik HUBMANN, Dunaj XX., Petratschgasse 4.

Brata Slawitsch v Ptuj

Florianplatz in Ungarergasse

prilagočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledeči ceni:
Singer A ročna mašina K 50—
Singer A K 60—70—
Dürkopp-Singer K 70—90—
Dürkopp-Ringschiff za šivilje K 130—
Dürkopp-Zentralbobbin za šivilje K 140—
Dürkopp-Ringschiff za krojače K 160—

Dürkopp-Zentralbobbin mit versenkbarem Oberteil, Luxusausstattung K 160—180—
Dürkopp-Zylinder-Elastik za čevljarje K 160—180—
Minerva A K 130—
Minerva C za krojače in čevljarje K 160—
Howe C za krojače in čevljarje K 90—
Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. — Najine cene so nižje kakor povsod in se po pogodbi plačuje tudi lahko na obroke (rate).
Prosimo, da se naj vsak zaupno do nas obrne, ker solidnost je le tistim znana, kateri imajo mašine od nas.
Cenik brezplačno.

Karl Kasper

trgovina z mešanim blagom in zaloga smodnika

PTUJ

prilagočata svojo bogato zalogo

špecijskega blaga,

z ukovih polen za kurjavo, nadalje smodnika ba lov in razstrelbe, cindžnore, dinamit ter predmete municije za lov kakor patrone, kapseljne, šrot itd., nadalje glavno svojo zalogo v umetnem gnoju za travnike, njive in vinograde i. s. Tomažovo moko, kajnit, kalijevo sol itd. po najnižjih cenah.

Ljudska kopel mestnega

kopališča v Ptuj.

Čas za kopanje: ob delavnikih od 19. ure do 2. ure popoldne (slagajna je od

12. do 1. ure zjutraj); ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure popoldne.

1 kopel z vrodim zrakom, paro ali „Bausabad“ s rjuho K — 70

Užigalice!

Zahtevajte v vseh trgovinah, gostilnah, kavarnah, vpletajte v vsaki hiši iz vrstne „Štajerčeve“ užigalice. V velikem se jih naroči naravnost pri „Länderbank“, Dunaj I., drugače pa pri glavni zalogi BRATA SLAWITSCH, PTUJ, in vseh drugih zalogah

KAVA

50% cenejša!

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, izdatna in štedilna. 5 kg poskusna vreča K 10— franko po povzetju. 1/2 klgr. veleprima najfinejši čaj K 2— oddaja A. Sapira, 490, eksport kave in čaja Galanta. 756

Mestna posredovalnica (Wohnung- und Dienstvermittlung)

za

službe, učence, stanovanja in posestva v Ptuj

izvršuje

vse vrste posredovanja najhitreje. Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Vojna ura 1914.

(Postavno varovana.)

Z dvojnimi reliefom: Njeg. Vel. cesar Franc Jozef I. in cesar Viljem II. z združenimi močmi 1914.

Jeklo ali nikelj K 5—
Z usnjatim napestnikom 6—
Z radij-ploščo 10—
Z žepno budilnico 15—
Cena niklasta ura 3—
Budilnica 2—

3 let garancije. Pošiljatev po povzetju po prvi zalogi vojnih ur

Max Böhnel

Dunaj IV., Margaretenstr. 27/51. Originalni fabrični cenik zastoj. 750

Mesčanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj z raven klanice in plinarske hiše postavljena je parna žaga vsakomur v porabo.

Vsakomur se les hlodi itd., ter po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati, spahati i. t. d.

Razredna loterija

Zrebanje 1. razreda 21. in 22. t. m.

790

1/1 srečka	1/2 srečka	1/4 srečka	1/8 srečka
K 40—	K 20—	K 10—	K 5—

Srečke, v kolikor traja zaloga, se dobijo pri

Klassenlose-Vertriebsgesellschaft

m. b. H.

der kais. k.ö. privilegierten

Österreichischen Länderbank

Wien, I. Elisabethstrasse 1

ki tudi pismena naročila pri obenem vršeci sa nabavi kupnine hitro izvrši.

Telefon interurban 6241. Konto pošne hranilnice 147.136.

Kupiti se išče:

100 do 500 m³ borovega in smrekovega okroglega lesa, primerne za rezanje.

Ponudbe na Richard Tolazzi, v Ormožu.

723

Krepka učenka

zmožna nemščine in slovenščine v jeziku, in posebno tudi v pisavi dobro izšolana, s predlogo odpustnega šolskega spričevala, od dobro situiranih starišev, se takoj sprejme.

Wilhelm Zottl, trgovina z mešanim blagom, Vojnik, (Hochenegg) pri Celju. 777

Hranilnica (Sparkassa) vlad. državnega mesta Ptuj

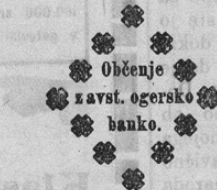
Vstanovljena leta 1862.

prilagočata se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakoršnega posla s avst. ogersko banko. Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Vstanovljena leta 1862.

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno - hranilničnem uradu.

Mestni denarni zavod.

Ravnateljstvo.

Giro-konto pri podružnici avst. ogerske banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnikih od 8—12 ure.